

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nemzeti Tájstratégia 2017-2026

Balczó Bertalan főosztályvezető
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály

10 éves az Európai Táj Egyezményt kihirdető törvény

Műhelybeszélgetés és a „Táji örökségünk
megőrzéséért” kiállítás megnyitója
az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalában
Budapest, V. kerület, Nádor utca 22., Korczak
terem
2017. október 3.

Felhatalmazás

Tájegyezmény – (2007. évi CXI. törvény a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről).

A Tájegyezmény végrehajtásáról

- a természetvédelemért felelős miniszter gondoskodik
- a kulturális örökségvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben továbbá a
- területfejlesztésért és területrendezésért felelős miniszterrel együttműködve.

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program – (27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról).

A program mellékletét képező **Természetvédelmi Alapterv** 8.7. Európai Táj Egyezmény című fejezetében határozza meg „A táj védelmét, kezelését és tervezését integráló Nemzeti Tájpolitika és –stratégia” megalkotását.

A stratégia szakpolitikai keretei és időtávja

Időtáv:

Időtartam: 2017-2026 (középtáv)

Szerkezete:

A 38/2012. (III.12.) kormányrendelet szerint :

- helyzetelemzés és helyzetértékelés,
- megvalósítandó mérhető célok meghatározása,
- szükséges beavatkozások pontos meghatározása,
- a megvalósítás, a nyomon követés és az értékelés alapelvei.

Felelős:

Földművelésügyi Minisztérium

Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért

Felelős Államtitkárság

A megfogalmazott intézkedések jellemzően az egész országot érintik.

Munkafolyamat

2015. március

SWOT analízis

2015. december

AJBH-FM műhelybeszélgetés

Témakörök:

- a magyar táj állapotának elemzése, értékelése;
- az államigazgatás tájalakításban betöltött szerepe és felelőssége.

2015. december

**tárcán belüli és tárcaközi munkacsoportot
összehívása**

Előkészítésben részt vevő szakterületek:

FM tájvédelem, természetmegőrzés, környezetfejlesztés,
környezetmegőrzés, földügy, agrárfejlesztés, mezőgazdaság,
erdészet,

EMMI felsőoktatás

BM vízgazdálkodás, Nemzeti Vízstratégia

NGM területfejlesztési tervezés, területi tervezés

ME műemléki értékek, régészeti örökség védelme, világörökség,
területrendezés, településügy

NFM energiagazdálkodás, bányászat

MFGI ásványi nyersanyagok, földtani közeg

OVF vízgazdálkodás, Nemzeti Vízstratégia

Hazai stratégiai előzmények

- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció,
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024,
- A biológiai sokféleség megőrzésének 2015-2020 közötti időszakra szóló stratégiája,
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2014-2025 kitekintéssel 2050-re,
- 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015-2020,
- Nemzeti Természetvédelmi Alapterv,
- Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020,
- Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv, elfogadás előtt áll),
- Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030
- Energetikai ásványvagyon-hasznosítási és készletgazdálkodási Cselekvési Terv
- Fokozatváltás a felsőoktatásban (2015-2030).

Az NTS a megvizsgált stratégiák ismeretében **a tájhasználat és felszínborítás változására helyezi a hangsúlyt** a védett és nem védett területeken egyaránt.

Helyzetelemzés

A magyar táj 19-20. századi alakulása

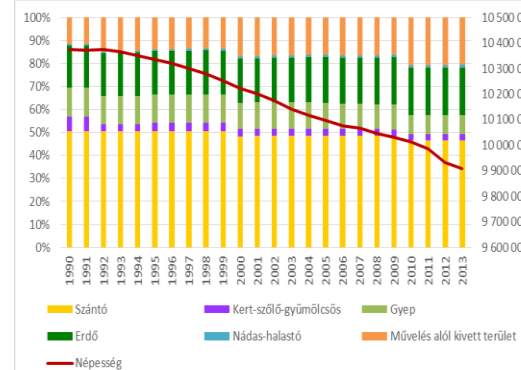
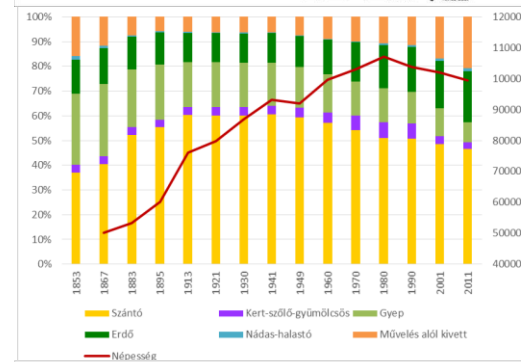
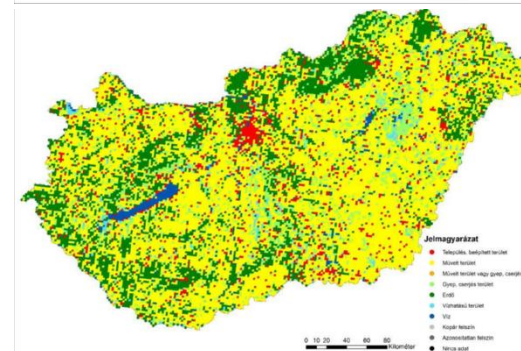
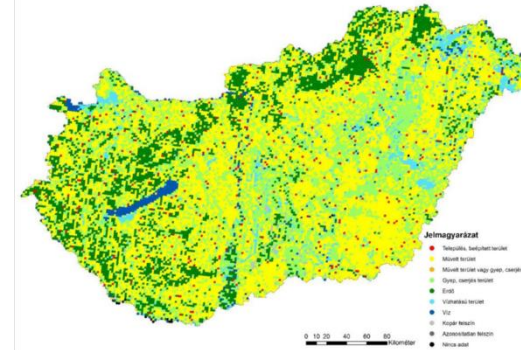
A magyar tájpolitika alakulása

A magyar táj állapotát meghatározó hajtóerők

- Az igények mennyiségi és minőségi változása: települések terjeszkedése, településszerkezet változása, tájhasználat változása
Néesség szám alakulásának szélsőséges folyamatai az ország különböző területein
A növekvő települések és hatásaik a tájra
- Környezeti tudatosság, a tájidentitás változása
Digitális társadalom és a cyber generáció környezetszemlélete, kötődése a tájhoz
Az egyén és közösség felelősségvállalása a tájért
- A tulajdonviszonyok változásának hatása
- A táj ügyéhez kapcsolódó hazai jogi szabályozási és tervezési rendszer
- A magyar táj jellegét és állapotát meghatározó gazdasági ösztönzők és támogatási rendszerek

A magyar táj állapota

SWOT analízis

Jövőkép

NTS sommázott jövőképe:

A tájhasználat táji adottságokon alapul

A magyarországi tájak jövőképe

- A tájat meghatározó környezeti elemek használata fenntartható és integrált.
- Az értékes hagyományos tájhasználatok fennmaradnak.
- A degradált helyszínek helyreállítása megtörténik.
- A természetközeli és az átalakított területeket, továbbá a termeléssel összefüggő tájhasználatot is változatosság és gazdagság jellemzi.
- A beépített területek aránya csak a tényleges igényeknek megfelelően növekszik; kompakt, élhető településekhez kötődik.
- A települések, illetve az örökségi elemek táji beágyazottsága harmonikus.

A tájpolitika jövőképe

- A kormányzat komplexen kezeli a táj ügyét.
- A tájalakító folyamatok rendszer szintű kezelése és ok-okozati nyomon követése válik jellemzővé.
- A tervezés fenntartható, kiegyensúlyozott területhasználatokat eredményez.
- Az ország valamennyi tájának általános és differenciált védelme valósul meg.
- A támogatási rendszer és a gazdasági ösztönzők a táj állapotváltozását kedvező irányba mozdítják.
- A tájpotenciál hasznosítása a tájkarakter és az értékek veszélyeztetése nélkül történik.
- A népesség erős tájidentitással rendelkezik, táji léptékben hatékonyan együttműködik.

Célrendszer

Átfogó cél:

Táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat

Horizontális elvek:

- A) Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
- B) Bölcs és takarékos területhasználat
- C) Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás

Stratégiai célok:

- I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
- II. Élhető táj - élhető település – bölcs tájhasználat
- III. A tájidentitás növelése

Intézkedések

- A kidolgozott célrendszerhez **94 intézkedést rendeltünk hozzá.**
- A célok és intézkedési területek meghatározásánál figyelembe vettük az érvényben lévő stratégiák és a 2014-2020-as időszakra vonatkozó operatív programok tájra vonatkozó elemeit.

Célkitűzések rendszere / stratégiai célok és alcélok

I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása

- I.1. alcél: Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása
- I.2. alcél: A tájhasználat változásának nyomon követése
- I.3. alcél: A táji adottságokon alapuló tájhasznosítás integrálása a döntési mechanizmusokba
- I.4. alcél: Komplex tájszemlélet integrálása a kutatásokba

II. Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás

- II.1. alcél: Kompakt, klímabarát, értékőrző települések
- II.2. alcél: Tájba illesztett infrastruktúrák
- II.3. alcél: Táji adottságokon alapuló termelési funkciók
- II.4. alcél: Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók
- II.5. alcél: Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók

III. A tájidentitás növelése:

- III.1. alcél: Fogékonyság, társadalmi felelősségvállalás növelése
- III.2. alcél: A társadalmi részvétel növelése
- III.3. alcél: A tájjal kapcsolatos képzés, oktatás, fejlesztés

1128/2017. (III. 20.) Korm. határozat a 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiáról

A Kormány

- **elfogadja a 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiát;**
- felhívja az érintett minisztereket a **tájvédelemmel foglalkozó önkéntesek és civil szervezetek támogatására;**
- felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a **közlekedési infrastruktúra-beruházások** tervezése és a **turisztikai beruházások** tervezése során vegye figyelembe a Nemzeti Tájstratégia elveit;
- felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy **gondoskodjon a főtájépítési rendszer fokozatos kialakításáról;**
- felhívja a földművelésügyi minisztert, hogy a Stratégia végrehajtásáról háromévente készítsen **jelentést** a Kormány részére (2020. június 30.).

A Tájstratégiában vállalt feladatok végrehajtása

A 2017-2026 időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégia feladatul tűzi a **tájhasználat és tájkarakter változás nyomon követését** :

Az 1.2. alcél: A tájhasználat változásának nyomon követése

Előkészítés

Az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport

- Földművelésügyi Minisztérium, Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főo.,
- Miniszterelnökség, Kulturális Örökségvédelmi és Kiemelt Fejlesztési Főo.
- Miniszterelnökség , Területrendezési és Településügyi Főosztály,
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Szakértőkkel bővített tárcaközi munkacsoportot hozott létrehozása:

- Európai Táj Egyezmény Szakértői Testület (ETE SZT)
- Budapest Főváros Kormányhivatala: Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály,
- Nemzeti Felszínborítás Referenciaközpont,
- Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főo.,
- Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Főosztály,
- Földművelésügyi Minisztérium, Természetmegőrzési Főosztály,
- Nemzetgazdasági Minisztérium, Területfejlesztési Tervezési Főosztály.

A mai rendezvény első szekcióját is ennek a feladatnak jegyében szerveztük.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!